

De kleuter in Nederland verdient beter

Onderwijs

Het onderwijs in de Nederlandse kleuterklas gaat voorbij aan deze unieke fase van jonge kinderen. Voormalig kleuterjuf Erica Ritzema kon dat niet langer aanzien en gooide het bijltje erbij neer, na 29 jaar. „De kleuter in Nederland moet weer krijgen waar hij recht op heeft: een spelende letterloze kleuterperiode.”

DOOR ERICA RITZEMA

De kleuterperiode is een unieke levensfase, waarin een kind al spelend door middel van een totaal aan zintuiglijke ervaringen gekoppeld aan beleving en verwondering de wereld om zich heen verkent. De ware kleuterleidster neemt haar leerlingen aan de hand mee in

een uitdagende en verantwoorde omgeving, waarin ze op liefdevolle wijze observeert en begeleidt.

Zich ontwikkelen doet de kleuter namelijk helemaal zelf, vanuit zijn eigen mogelijkheden én in zijn eigen tempo. Wetenschappelijk is aangetoond dat een kleuter zich naar een hoger niveau speelt, te weten dat van een schoolkind.

Een kleuter is dan ook iets totaal anders dan een schoolkind. Helaas gaat het onderwijs in de Nederlandse kleuterklas voorbij aan deze unieke fase. Er wordt tegenwoordig gewerkt met methodes, die uitgaan van vooropgezette leerlijnen in plaats van het ontwikkelingsniveau van het kind. We zetten onze kleuters aan tweedimensionale werkbladen en proberen er onverantwoord vroeg letters en cijfers in te pompen, terwijl ieder kind, op het moment dat hij/zij er aan toe is, die kennis

moeiteloos oppikt.

Het spelend leren, wat een beroep doet op het totale kind, is hierdoor op de achtergrond geraakt. Terwijl de leerkrachten de tijd en de rust ontbreekt om de ontwikkelingsgebieden zorgvuldig onder de aandacht te brengen, aangezien de lessen zijn gericht op het aanleren van letter- en cijferkennis, dienen zij wel alle leerlijnen uitgebreid te registreren.

Werkplezier

Dit alles doet inbreuk aan het werkplezier en de ware kleuterjuf signaleert met pijn in het hart het kwaliteitsverlies, omdat zij ooit haar kleuters, nadat ze twee jaar spelend onder haar vleugels vertoefden, met een gerust hart op het niveau van een schoolkind overdroeg aan de leerkracht van groep drie. Door dit alles groeit het protest en komen er overal in het land bewegingen op gang om deze

ontwikkeling die voorbij gaat aan de identiteit van de kleuter een halt toe te roepen en om ervoor te zorgen dat kostbare kennis niet verloren zal gaan. De huidige kleuterjuf heeft, als zij van de pabo komt, slechts vier maanden aan het kleuteronderwijs mogen ruiken, terwijl daar vroeger vier jaar voor stond. Haar valt dus helemaal niets aan te rekenen. Inmiddels is er in april van dit jaar een werkgroep opgericht, die zich buigt over het schrijven van een stuk voor de inspectie en de pabo. Uitgangspunt is een plan van aanpak om de teloorgang van het kleuteronderwijs op wetenschappelijk verantwoorde wijze een halt toe te roepen.

Deze maand zijn daarom bijeenkomsten in het land gepland waarop we onze uitgangspunten nauwkeurig op papier gaan zetten. Iedereen die het kleuteronderwijs ter harte gaat, is daar van harte welkom.

Steungroep

De werk- en steungroep kleuteronderwijs houdt op 14 november een informatieve bijeenkomst in Weert in basisschool Aan de Bron. Info en aanmelden via kleuteronderwijs@hotmail.nl. Op 21 november volgt in Wieringerwerf een soortgelijke bijeenkomst in Jenaplanschool De Zilvermeeuw. Info of aanmelding via w.witte@planet.nl.

Erica Ritzema uit Tilburg werkte 38 jaar in het onderwijs, waarvan 29 jaar als kleuterjuf. Voor het begin van het lopende schooljaar haakte zij af. Ze kon zich niet meer conformeren aan de vorm waarin het onderwijs aan kleuters gegeven wordt. Nu zet Ritzema zich in voor de werk- en steungroep kleuteronderwijs.